

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А.С. МАКАРЕНКА

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
Середня освіта (Німецька та англійська мови)
першого рівня вищої освіти
за спеціальністю
014 Середня освіта (Мова і література (німецька))
галузі знань 01 Освіта

Затверджено Вченою радою Сумського
державного педагогічного
університету імені А.С. Макаренка
Протокол № 8 від «22» лютого 2016 р.
Голова Вченої ради
Ректор _____ Ю.О. Лянной

Суми – 2016

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
Середня освіта (Німецька та англійська мови)
першого рівня вищої освіти
за спеціальністю
014 Середня освіта (Мова і література (німецька))
галузі знань 01 Освіта

Освітня програма розглянута на засіданні кафедри германської філології

Протокол № 3 від «27» листопада 2015 р.

Завідувач кафедри

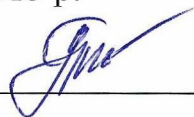
В. І. Школярєнко

«27» листопада 2015 р.

Ухвалено науково-методичною комісією факультету іноземної та слов'янської філології

Протокол № 4 від «24» грудня 2015 р.

Голова НМК

Г.І. Подосиннікова

Перший проректор

Л. В. Пшенична

Начальник навчального відділу

Л. В. Петренко

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма Середня освіта (Німецька та англійська мови) підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні за спеціальністю 014 Середня освіта (Мова і література (німецька)) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка розроблена та внесена кафедрою германської філології Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка. Програма буде впроваджуватися до розробки Стандарту вищої освіти за відповідним рівнем вищої освіти з названої спеціальності.

Освітня програма враховує вимоги Закону України «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1341.

Розробники:

Солощенко Вікторія Миколаївна - гарант кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри теорії та практики романо-германських мов Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка;

Школяренко Віра Іванівна доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри германської філології Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка;

Оробінська Руслана Володимирівна кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри германської філології Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка;

Христенко Оксана Сергіївна кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри германської філології Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка;

Михайлик Алла Михайлівна учитель німецької мови, спеціаліст вищої категорії Комунальної установи Сумська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів № 7 імені Максима Савченка Сумської міської ради;

Закусило Вікторія Олегівна студентка факультету іноземної та слов'янської філології Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

1. Профіль освітньої програми

Середня освіта (Німецька та англійська мови)

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка Факультет іноземної та слов'янської філології
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: бакалавр Кваліфікація: Бакалавр освіти. Вчитель німецької мови і світової літератури.
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Німецька та англійська мови)
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 4 роки
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, EQ-EHEA – перший цикл, EQF LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність атестату про повну загальну середню освіту
Мова(и) викладання	Українська, німецька, англійська
Термін дії освітньої програми	Програма впроваджена з 01 вересня 2016 року, термін дії до впровадження Стандарту вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Мова і література (німецька)) для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
2 – Мета освітньої програми	
Програма спрямована на набуття базових знань, формування навичок і розвиток умінь - компетентностей у галузі освіти; підготовку висококваліфікованих, конкурентоспроможних учителів німецької мови та світової літератури, які здатні вирішувати типові професійні завдання щодо організації й здійснення навчально-виховного процесу з іноземних мов й світової літератури та володіють професійно вагомими якостями особистості вчителя.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань 01 Освіта Спеціальність 014 Середня освіта (Мова і література (німецька)) Предметна спеціалізація 014.03 Німецька мова та література Додаткова спеціалізація 014.02 Мова і література (англійська) Об'єктами вивчення є педагогічні процеси в закладах загальної середньої освіти, пов'язані з викладанням мовних дисциплін, сучасні технології навчання, організація педагогічного дослідження. Програма є міждисциплінарною і передбачає такі компоненти: обов'язкові дисципліни (163,5 кредити ЄКТС, 4905 год.) (68,1%); дисципліни вільного вибору (60 кредитів ЄКТС, 1800 год.) (25%). Практична підготовка (16,5 кредитів ЄКТС, 495 год.) (6,9%); підсумкова атестація проводиться у формі комплексного кваліфікаційного екзамену (письмового) з теорії та практики німецької мови та методики її викладання, світової літератури та психолого-педагогічних дисциплін.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма підготовки бакалаврів. У рамках освітньої програми студенти знайомляться із сучасними уявленнями про систему мови, дидактичну систему, фонетичну, лексичну, морфологічну й стилістичну системи німецької та англійської мов, її історичним розвитком, проблемами навчання німецької та англійської мов школярів закладів загальної середньої освіти, традиційними й інноваційними підходами до їх вирішення, опановують соціально-особистісні, загальнонаукові, інструментальні, спеціалізовано-професійні (фахові теоретичного і практичного спрямувань) і загально-професійні (базові уявлення та здатності) компетентності; здобувають базові знання про теоретико-методологічні засади й ключові результати досліджень із проблем

	функціонування німецької та англійської мов за допомогою обов'язкових навчальних дисциплін з циклу професійної та практичної підготовки та дисциплін за вибором.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальна освіта в галузі знань 01 Освіта Акцент робиться на здатності й готовності організовувати й здійснювати навчально-виховний процес з іноземної мови і світової літератури в закладах загальної середньої освіти. Ключові слова: освіта, бакалавр освіти, вчитель, німецька мова, англійська мова, світова література.
Особливості програми	Передбачається проходження навчальної педагогічної практики в початкових класах, навчальної педагогічної практики у базовій школі та у літніх оздоровчих таборах, виробничої практики за профілем майбутньої професії
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Бакалавр освіти підготовлений для роботи в системі освіти України (навчально-виховна, науково-методична й організаційно-керівницька діяльність) відповідно до отриманої спеціальності.
Подальше навчання	Навчання за програмами на здобуття ступеня: «магістр». Можливість навчання за програмами: 8 рівня НРК, другого циклу FQ-EHEA та 7 рівня EQF-LLL
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, кейс-технології, індивідуально-творчий та практичний підходи. Лекції, семінари, практичні заняття в групах, самостійна робота на основі підручників та конспектів, електронних підручників, консультації із викладачами.
Оцінювання	Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання якості виконання студентами всіх видів аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямовані на опанування запланованих/ (очікуваних) результатів навчання з освітньої програми: поточний контроль, поетапний, підсумковий контроль; письмові, усні екзамени, тестування, есе, презентації, виконання творчих завдань, заліки з педагогічної практики (навчальної), виховної практики в літніх оздоровчих таборах, виробничої педагогічної практики в школі, комплексний кваліфікаційний екзамен (письмовий) з теорії та практики німецької мови та методики її викладання, англійської мови, світової літератури та психолого-педагогічних дисциплін.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1. Здатність здійснювати аналіз, синтез, оцінювати ситуацію та/або завдання з метою виявити шляхи для розв'язування та випрацювати рішення суперечливих проблем сучасної соціальної дійсності. ЗК-2. Здатність використовувати набуті знання для розуміння проблем з предметної та професійної області. ЗК-3. Здатність ефективно формувати комунікативну стратегію рідною та іноземною мовою, мати навички адаптації та роботи в команді. ЗК-4. Здатність застосовувати досягнення інформаційно-комунікаційних технологій у вирішенні професійних та життєвих завдань.

	ЗК-5. Здатність критично осмислювати основні світоглядні теорії й принципи в навчанні та професійній діяльності. ЗК-6. Здатність сумлінно виконувати професійні обов'язки, дотримуватися принципів професійної етики. ЗК-7. Здатність раціонально планувати час на виконання професійних обов'язків. ЗК-8. Здатність генерувати нові ідеї та мотивувати людей на досягнення загальних цілей. ЗК-9. Здатність цінувати та толерантно сприймати різноманітність думок та мультикультурність. ЗК-10. Здатність навчатися протягом усього життя в контексті неперервної фахової підготовки й соціального життя, вдосконалювати й розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень з високим рівнем самостійності.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК-1. Здатність володіти теорією навчання й виховання, методикою викладання іноземних мов, сучасними підходами в навчанні іноземних мов та літератур, застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання. ФК-2. Здатність застосовувати основні знання з галузі педагогіки та психології на практиці; використовувати ефективні способи впливу на школярів, урахувати їх вікові й психологічні особливості, створювати й згуртовувати колектив із метою вирішення освітніх завдань та освітніх потреб дітей. ФК-3. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії іноземної мови, теорії та історії світової літератури в закладах загальної середньої освіти, практиці навчання іноземної мови й світової літератури. ФК-4. Здатність знаходити, використовувати навчальну й наукову інформацію, у тому числі іншомовну, у галузі філології та методики викладання на паперових та електронних носіях. ФК-5. Здатність самостійно опановувати нові знання, критично оцінювати набутий досвід із позицій останніх досягнень філологічної науки та соціальної практики. ФК-6. Здатність використовувати чотири види мовленнєвої діяльності на базі достатнього обсягу знань із фонетики, граматики, лексики, орфографії, пунктуації та лінгвокраїнознавства. ФК-7. Здатність володіти системою лінгвістичних знань, що включає в себе знання основних явищ на всіх рівнях мови і її функціональних різновидів. ФК-8. Здатність орієнтуватися в літературному процесі країн і народів світу (від давнини до сучасності), спадщині письменників у контексті літератури, історії, культури, використовувати знання мов і здобутків світового письменства для формування національної свідомості, культури учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві. ФК-9. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту. ФК-10. Здатність використовувати теоретичні знання в галузі на практиці. ФК-11. Здатність оперативно й доцільно включатись у мовленнєву взаємодію, передбачати результати педагогічного спілкування. ФК-12. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду (вітчизняного, закордонного) у галузі викладання іноземних мов та світової літератури з метою професійної саморегуляції й свідомого вибору шляхів вирішення проблем у навчально-виховному процесі. ФК-13. Здатність доцільно застосовувати сучасні методи й освітні

	технології навчання, створювати навчально-методичне забезпечення (обладнання) для проведення занять з іноземної мови та світової літератури. ФК-14. Здатність орієнтуватись в основних тенденціях, що визначають сучасний стан іншомовної освіти у середніх навчальних закладах, проектувати педагогічну діяльність. ФК-15. Здатність керувати пізнавальною діяльністю учнів, знаходити найбільш ефективні способи впливу на учнів, урахувати їх психологічні особливості, створювати і згуртовувати колектив з метою вирішення освітніх завдань. ФК-16. Здатність здійснювати емоційно-експресивний вплив на учнівську аудиторію.
7 – Програмні результати навчання	
Знання	ПРЗ-1. Знання закономірностей розвитку особистості, вікових особливостей учнів, їхньої психології та специфіки сімейних стосунків. ПРЗ-2. Знання та усвідомлення принципів, форм, сучасних методів, методичних прийомів навчання предмета в закладах загальної середньої освіти. ПРЗ-3. Знання та усвідомлення особливостей навчання різних груп учнів, застосування диференціації навчання, організація освітнього процесу з урахуванням особливих потреб учнів. ПРЗ-4. Знання та усвідомлення сучасних філологічних і дидактичних засад навчання іноземної мови та світової літератури, особливостей використання мовних одиниць у певному контексті. ПРЗ-5. Знання специфіки перебігу літературного процесу різних країн у культурному контексті, характеризувати літературні епохи, художні напрями, течії, жанрів, стилів, інтерпретація художніх творів класики й сучасності. ПРЗ-6. Знання, усвідомлення та здатність реалізовувати теоретичні й методичні засади навчання іноземної мови та світової літератури в базовій середній школі. ПРЗ-7. Обізнаність із елементами теоретичного й експериментального дослідження в професійній сфері та методами їхньої реалізації.
Уміння	ПРУ-1. Уміння оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності. ПРУ-2. Уміння застосовування сучасних освітніх технологій та методик формування предметних компетентностей учнів і здійснення самоаналізу ефективності уроків. ПРУ-3. Володіння формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміння відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини. ПРУ-4. Уміння проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, ефективно працювати автономно та в команді, організовувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками. ПРУ-5. Уміння застосовувати різні види аналізу художнього твору, визначати його жанрово-стильової своєрідності, місце в літературному процесі. ПРУ-6. Уміння використання гуманістичного потенціалу іноземної мови та світової літератури для формування духовного світу юного покоління України.
Комунікація	ПРК-1. Володіння україномовною та іншомовною комунікативною компетентністю та їх удосконалення. ПРК-2. Володіння основами професійної культури, здатність створювати, редагувати й перекладати тексти професійного змісту

	державною та іноземною мовами. ПРК-3. Здатність забезпечити діалог культур у процесі вивчення іноземної мови та світової літератури, та уникати культурних конфліктів, створити умови для міжкультурної комунікації.
Автономія і відповідальність	ПРА-1. Усвідомлення соціальної значущості майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності. ПРА-2. Відповідальне ставлення до забезпечення охорони життя і здоров'я учнів у навчально-виховному процесі та позаурочній діяльності. ПРА-3. Уміння навчатися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набути під час навчання кваліфікацію.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньої складової освітньо-професійної програми, є штатними співробітниками Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка. Викладачі мають базову освіту, яка відповідає дисциплінам, що ними викладаються. Лекційні курси викладаються працівниками з науковими ступенями та/або вченими званнями. Усі викладачі кафедр пройшли підвищення кваліфікації за останні п'ять років.
Матеріально-технічне забезпечення	Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням, що відповідають ліцензійним умовам, відкритий доступ до Інтернет-мережі. Наявність всієї необхідної соціально-побутової інфраструктури, забезпеченість місцями у гуртожитках відповідають ліцензійним вимогам.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Навчальний процес забезпечений робочими програмами, достатньою кількістю підручників, посібників, навчально-методичних матеріалів, а також фахових періодичних видань.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Право на внутрішню академічну мобільність може бути реалізоване: 1) на підставі укладених договорів з: Київським національним лінгвістичним університетом; Харківським національним педагогічним університетом; Вінницьким державним педагогічним університетом. 2) а також здобувачем вищої освіти з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією вищого навчального закладу на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів
Міжнародна кредитна мобільність	Право на міжнародну академічну мобільність може бути реалізоване: 1) на підставі участі у програмах міжнародної мобільності відповідно до укладених угод; 2) а також здобувачем вищої освіти з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією вищого навчального закладу на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.

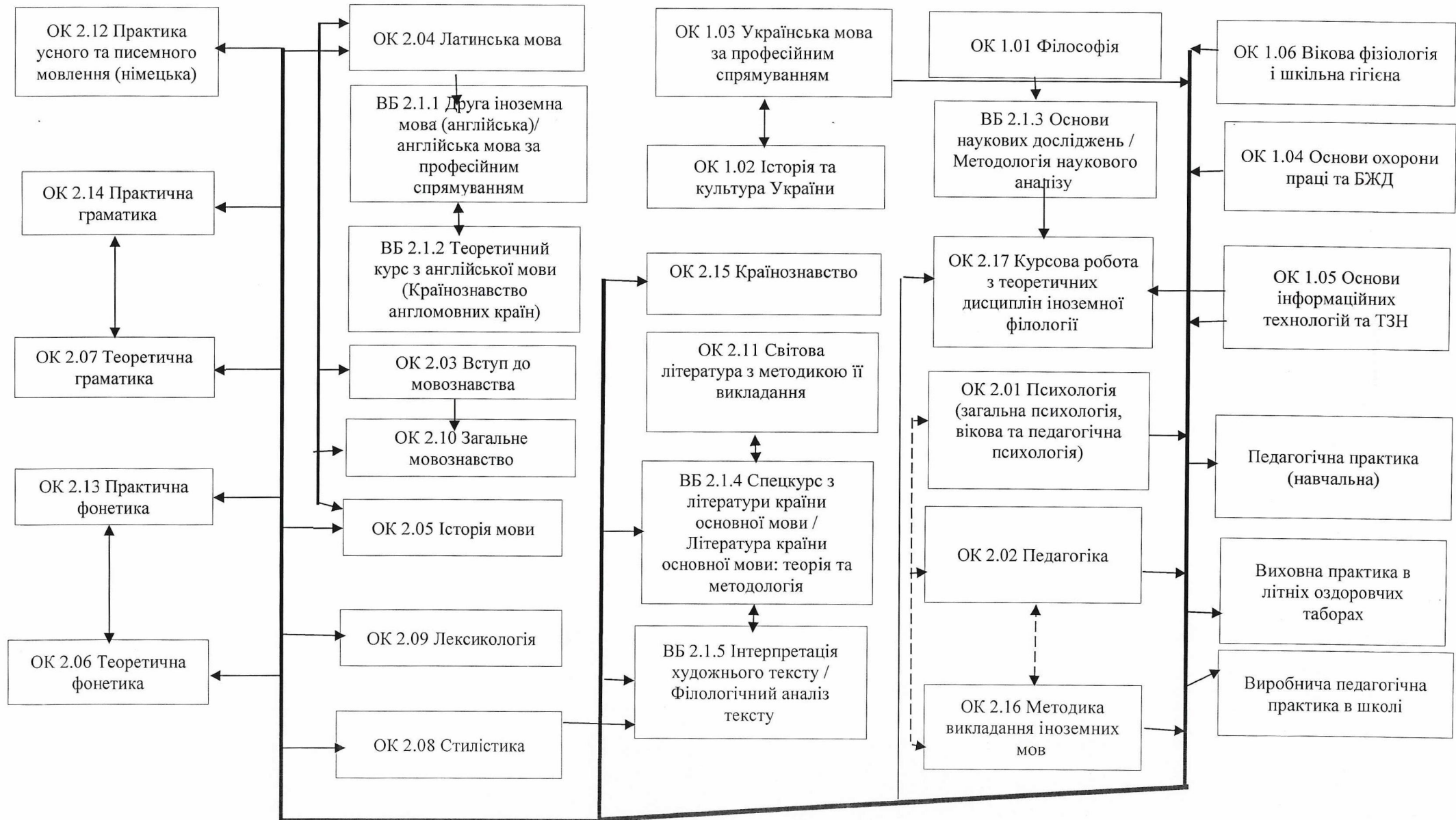
2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код п/а	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів	Форма контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
1.1. Цикл загальної підготовки			
ОК 1.01	Філософія	4	Екзамен
ОК 1.02	Історія та культура України	4	Екзамен
ОК 1.03	Українська мова за професійним спрямуванням	4	Екзамен
ОК 1.04	Основи охорони праці та БЖД	3	Залік
ОК 1.05	Основи інформаційних технологій та ТЗН	3	Залік
ОК 1.06	Вікова фізіологія і шкільна гігієна	3	Залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент циклу загальної підготовки:		21 (630 годин)	
1.2. Цикл професійної підготовки			
ОК 2.01	Психологія (загальна психологія, вікова та педагогічна психологія)	6	Екзамен
ОК 2.02	Педагогіка	8	Екзамен
ОК 2.03	Вступ до мовознавства	3	Екзамен
ОК 2.04	Латинська мова	3	Залік
ОК 2.05	Історія мови	3	Екзамен
ОК 2.06	Теоретична фонетика	3	Залік
ОК 2.07	Теоретична граматики	3	Екзамен
ОК 2.08	Стилістика	3	Екзамен
ОК 2.09	Лексикологія	3	Екзамен
ОК 2.10	Загальне мовознавство	3	Екзамен
ОК 2.11	Світова література з методикою її викладання	13,5	Екзамен
ОК 2.12	Практика усного та писемного мовлення (німецька)	61	Екзамен
ОК 2.13	Практична фонетика	8	Екзамен
ОК 2.14	Практична граматики	10	Екзамен
ОК 2.15	Країнознавство	3	Залік
ОК 2.16	Методика викладання іноземних мов	7	Екзамен
ОК 2.17	Курсова робота з теоретичних дисциплін іноземної філології	2	Залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент циклу професійної підготовки:		142,5 (4275 годин)	
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		163,5 (4905 годин)	
2. Вибіркові компоненти ОП			
2.1 Вибір із циклу професійної підготовки			
ВБ 2.1.1	Друга іноземна мова (англійська) / англійська мова за професійним спрямуванням	35,5	Екзамен
ВБ 2.1.2	Теоретичний курс з англійської мови / Країнознавство англословни країн	3	Залік
ВБ 2.1.3	Основи наукових досліджень/ Методологія наукового аналізу	3	Залік
ВБ 2.1.4	Спецкурс з літератури країни основної мови/	6,5	Екзамен

	Література країни основної мови: теорія та методологія		
ВБ 2.1.5	Інтерпретація художнього тексту/ Філологічний аналіз тексту	3	Залік
Загальний обсяг вибірових компонентів циклу професійної підготовки:		51 (1530 годин)	
2.2 Вибір із циклу загальної підготовки			
ВБ 2.2.1	Логіка / Етика, Естетика	3	Залік
ВБ 2.2.2	Історія зарубіжної культури/ Соціологія	3	Залік
ВБ 2.2.3	Основи правознавства / Економіка	3	Залік
Загальний обсяг вибірових компонентів циклу загальної підготовки:		9 (270 годин)	
Загальний обсяг вибірових компонентів:		60 (1800 годин)	
3. Практична підготовка			
1.	Педагогічна практика (навчальна)	3	Залік
2.	Виховна практика в літніх оздоровчих таборах	4,5	Залік
3.	Виробнича педагогічна практика в школі	9	Залік
Підсумкова атестація			
1.	Комплексний кваліфікаційний екзамен (письмовий) з теорії та практики німецької мови та методики її викладання, світової літератури та психолого-педагогічних дисциплін		Екзамен
Загальний обсяг компоненту практична підготовка:		16,5 (495 годин)	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240 (7200 годин)	

2.2. Структурно-логічна схема ОП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми Середня освіта (Німецька та англійська мови) першого рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Мова і література (німецька)) галузі знань 01 Освіта проводиться у формі комплексного кваліфікаційного екзамену (письмового) з теорії та практики німецької мови та методики її викладання, світової літератури та психолого-педагогічних дисциплін.

Комплекс тестових завдань спрямований на виявлення рівня знань здобувачів у межах освітньо-професійної програми спеціальності. Тестові завдання закритої форми передбачають перевірку знань щодо орфоепічної, лексичної та граматичної норм німецької мови (теоретична граматики, теоретична фонетика, лексикологія, стилістика, історія мови, методика викладання іноземних мов, практика усного та писемного мовлення (німецька), світова література). Тестові завдання відкритої форми мають на меті перевірку сформованості навичок критичного і творчого мислення здобувачів в аспекті актуальних питань сучасності й становлення особистості, а також здатності аргументовано презентувати власну інтерпретаційну позицію (методика викладання іноземних мов, практика усного та писемного мовлення (німецька), світова література, педагогіка та психологія).

Атестація завершується видачею документу встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр освіти. Вчитель німецької мови і світової літератури.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

компонентам освітньої програми

[illegible]

ФК-5		*	*					*	*	*	*	*	*	*	*	*		*				*	*
ФК-6									*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*	*	*	*
ФК-7			*						*	*	*	*	*	*	*	*		*			*	*	*
ФК-8		*	*														*						
ФК-9													*		*	*	*						*
ФК-10	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ФК-11			*					*									*	*				*	
ФК-12						*		*									*					*	
ФК-13					*			*									*					*	
ФК-14						*	*	*									*					*	
ФК-15					*	*	*	*									*					*	
ФК-16			*				*	*									*					*	

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)

ВІДПОВІДНИМИ КОМПОНЕНТАМИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

[illegible]